

Verzet nog geen contact had gehad.¹ Moeilijk om dan toch met zijn vieren beslissingen te nemen! Maar genomen werden zij: de secretarissen-generaal Frederiks, Hirschfeld en Verwey zouden bij de bevrijding 'gestaakt' worden en ten aanzien van de politie werd vastgesteld dat zij gedeeltelijk weer van Justitie zou worden losgemaakt. Voorts rees de vraag, waar de Vertrouwensmannen hun vaste centrum zouden vestigen: in Amsterdam of in Den Haag? Cleveringa was voor Den Haag geporteerd, Cramer voor Amsterdam, maar Bosch en Drees meenden dat men in *beide* steden een centrum moest hebben. Aldus werd besloten, met dien verstande dat Drees de centrale figuur zou zijn in Amsterdam (daar was hij ondergedoken) en Bosch in Den Haag (daar of in de buurt van die stad zou hij nu een onderduikadres kiezen). Twee secretarissen waren dus ook nodig; naast het secretariaat te Amsterdam dat al aan Slotemaker was opgedragen, moest er een secretariaat in Den Haag komen; le Poole leek daarvoor de geschikte figuur. Afgesproken werd dat men afwisselend in Amsterdam en Den Haag zou vergaderen. Afgesproken werd tenslotte dat Bosch, die al eens eerder met Six een bespreking had gevoerd (nl. in verband met de 'spionage' op de Zwitserse Weg), contact met deze zou zoeken.

Bosch sprak met Six daags na die tweede vergadering, op 31 augustus dus. Six had, zo hij van Lidths telegram van 21 augustus nog niet had ontvangen, in elk geval bij geruchte vernomen dat er 'regeringsvertegenwoordigers' waren benoemd, maar hij wist niet dat voor zijn OD in dat college geen plaats was ingeruimd. Zulks nu van Bosch te horen, was hem een bittere, een grievende teleurstelling. Niet zonder achterdocht vroeg hij Bosch, de stukken te mogen zien die uit Londen waren ontvangen – Bosch zei dat hij ze niet bij zich had en voegde er, autoritair als hij was, aan toe dat hij de inwilliging van dat verzoek ook niet nodig vond. Bosch vroeg of de Vertrouwensmannen op de steun en medewerking van de OD konden rekenen – Six zei 'ja', maar liet daarop volgen dat hij de regering telegrafisch zou berichten, 'dat', zo schreef hij twee jaar later, 'de OD vanaf dit ogenblik iedere verantwoordelijkheid voor het te voeren beleid moest afwijzen.'²

¹ Cramer had, vermoedelijk via van Randwijk, een afspraak gemaakt met van der Gaag die op een bepaalde dag en een bepaald uur in Hotel 'Polen' te Amsterdam bij hem zou komen. Van der Gaag was verhinderd en had Cramer telefonisch laten oproepen maar daarbij gebruikte hij niet de schuilnaam die Cramer als Vertrouwensman had aangenomen; Cramer had dus niet gereageerd. Kortsluitingen van dien aard waren in het illegale werk onvermijdelijk. ² P. J. Six: 'Verslag over de OD', p. 49.